

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI**

**K.K.T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM
ÇALIŞTAYI
2015**

26 - 27 Mayıs 2015

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ YÜKSEKÖĞRETİM ÇALIŞTAYI

RAPORU

Komisyon Raporları

1. Yükseköğretimde Kalite ve Öğrenci Memnuniyeti

Kapsam: Kalitenin artırılması, rekabet gücünün artırılması, kurumsal ve idari yapının güçlenmesi ve liderlik konuları tartışılmıştır.

Kalite ile ilgili Durum Tesbiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

- Üniversiteler arasında yıkıcı ve haksız rekabet
- Üniversiteler arası rekabette etik kuralların işlevsiz kalması
- Üniversitelerde kalite standartlarının oluşmaması
- YÖDAK gibi merkezi organların yaptırım gücünün olmaması
- Devlet politikasının nicel büyümeye önem vermesi ve bunun nitelik yönünden olumsuz etkilemesi
- Öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı (75.000) fazla olması (öğretim üyesi 1500) Öğretim elemanlarının ders yükünün kalite üzerindeki olumsuz etkisi
- Öğrenci kabul ölçütlerinin belirsizliği
- Üniversitelerin mali yapısının sadece öğrenci girdisine odaklı olması ve bunun öğrenci kabulü konusunda standartları aşağıya çekmesi.
- Üniversitelerin evrensel üniversite standartlarına uygun ölçüde kurumsallaşmamış olması Özel Üniversitelerin temel olarak Akademik Kurul ve Organlardan ziyade patronajla yönetilmesi
- Devlet destekli üniversitelerde de siyasetin doğrudan üniversiteye müdahil olması. Markalaşma Eksikliği
- Üniversitelerin kalite açısından alt yapı eksiklikleri
- Yükseköğretim sisteminin düşük nitelikli öğrenciye cazip gelecek şekilde gelişmiş olması
- Ülkenin nüfus yapısı, küçük olması, yurtdışı öğrenci potansiyeli açısından her üniversitenin olumlu ve olumsuz icraatlarının sisteme yansması
- Üniversite kurma standartlarının gevşekliği, yeni üniversite kurma kolaylığı

Geleceğe Yönelik Stratejiler

- Yükseköğretim Kurumlarının bir araya gelerek ortak kalite standartları geliştirmesi
- Üniversiteler arasında öğrenci kabul standartları konusunda uzlaşmış ilkelerin belirlenmesi
- Her Üniversitede Kurumsallaşmanın bir gereği olarak kalite ve etik kurullarının daha etkili işletilmesi
- KKTC uyruklu öğrencilerin Üniversitelere girişin merkezi bir sınavla olması
- Kalitenin artırılması konusunda izlenebilecek iki ana strateji
 1. Güçlü ve yaptırım gücü yüksek bir YÖDAK
 2. Yurt dışı tanınmış, bağımsız, akreditasyon kuruluşlarından üniversitelerin akredite olmalarının zorunlu hale getirilmesi ve YÖDAK'ın bu süreci denetlemesi
- Akreditasyon ve Ranking konusunda izlenebilecek yöntemler U-MAP (u-map.eu) ve U-MULTILINK (u-multilink.org) tarzı Avrupa Birliği odaklı ranking sistemlerinin üniversitelerin kullanmasının özendirilmesi. Yükseköğretim sisteminin sürdürülebilir ve kalite ölçütleriyle büyümesi için akreditasyon ve ranking konusunun öne çıkarılması.
- Dünyadaki tanınmış marka üniversitelerle işbirliğine gidilerek yükseköğretim sisteminin kalite, prestij, cazibesinin yükseltilmesi.

- Dünyada kabul gören iş piyasası standartlarına göre yükseköğretim programlarının gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi.
- İş piyasası standartlarını izleyecek, değerlendirecek ve bunları yükseköğretim sektörüne aktarabilecek kurumsal yapıların oluşturulması.
- Yükseköğretim sisteminin nicel büyümesi Devletin önceliği gibi görülmektedir. Nicel büyüme kadar kalitenin artırılması yükseköğretim sürdürülebilir büyümesi açısından önemli görülmelidir.
- Yükseköğretim sistemi içindeki üniversitelerin kendi büyüme planlarını geliştirilmelerinin özendirilmesi.

Öğrenci Memnuniyetine ile İlgili Durum Tesbiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

KKTC ÜNİVERSİTELERİNİ CAZİP KILAN FAKTÖRLER

- KKTC'de suç oranının az olması, ideolojik kamplaşmanın az olması
- Üniversitelerde öğrenciyi merkeze alan samimi kültürel yapı; öğretim elemanları ve yöneticilere kolay ulaşma açık kapı politikası
- Üniversite öğretim ücretinin diğer ülke ve bölge üniversiteleriyle karşılaştırıldığında düşük olması
- Kabul standartlarının düşüklüğü ve gevşekliği
- Ülkeye girişte vize kolaylığı
- Türk öğrenciler için Türkiye'deki üniversitelere yatay geçiş fırsatı
- Yabancı öğrenciler için üniversite vizesinin çalışma ve istihdam için fırsat yaratması
- Bazı yabancı öğrenciler için (ör. İran ve Nijerya) KKTC'nin cazip bir destinasyon olması
- Yabancı ve Türk öğrencilere sağlanan burs olanakları
- İngilizce programlar
- Ada kültürü, iklim ve turizm destinasyonu olması

KKTC ÜNİVERSİTELERİNE GELMEYİ OLUMSUZ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- Yaşam koşullarının ailelere ve öğrencilere getirdiği mali yük
- Yurtların yetersizliği. Kiraların yüksekliği ve barınma sorunları. (DAÜ öğrenci ev kiralaması için oluşturulan barınma ofisi örnek alınabilir)
- Kültürel uyum sorunları
- Ada içi ulaşım sorunları
- Esnaf ve yerel kuruluşların öğrenciyeye karşı tutumları
- Sosyal ve Kültürel etkinliklerin yetersizliği (ya da bu etkinliklerin sadece üniversitelere bırakılmamış olması)
- Yerel devlet organlarının ve belediyelerin yetersizliği
- İngilizce programların bazı öğrenciler için cazip olmaması
- Adaya ulaşımın hava yolu temelli olması ve pahalı olması

Geleceğe Yönelik Stratejiler

- KKTC'ye en çok öğrenci kaynağı sağlayan ülkeler bazında analizlerin yapılması (ör. İran, Nijerya)
- Kurumsal bazda öğrencilere memnuniyet anketlerinin uygulanması (bu anket sonuçlarının YÖDAK gibi merkezi otoritelerce irdelenmesi)
- Öğrencilere sağlanan rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve iyileştirilmesi

- Ulaşım sorununun giderilmesinde belediyelerin daha fazla sorumluluk üstlenmesi
- Üniversiteler arasında kütüphane ve bilgi veri tabanlarının ortak kullanımı konusunda mekanizmaların geliştirilmesi
- Öğrencilerin kumarhane ve bet ofislere girişlerinin daha sıkı denetlenmesi ve yaptırımların geliştirilmesi
- Öğrencilerin ucuz iş gücü olarak kullanımının önüne geçecek ciddi önlemlerin alınması
- Ada geneline hizmet verecek bir öğrenci sorunları ve iletişim merkezinin kurulması
- Devlet politikası olarak, devletin öğrencilere barınma ve ulaşım konularında katkı sağlanması
- KKTC yükseköğretim sisteminin uluslararası öğrenci potansiyelini güçlendirecek çalışmalara katkıda bulunan sivil toplum örgütlerinin desteklenmesi

2. Araştırma, Geliştirme

Kapsam: Yüksek öğretimde araştırma ve geliştirmenin önemi, araştırmada dikkat edilecek esasların yeri ve yayını, proje çalışmalarının yüksek öğretime katkıları tartışılmıştır.

Araştırma Eğitimi İlgili Durum Tespiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

a. Araştırma eğitimi

- Araştırma teknikleriyle ve konuları ile ilgili farklı seminer ve eğitimlerin verilmesi
- Lisansüstü (LÜ) eğitime nitelikli öğrenci girişinin teşviki
- İlköğretimden başlayarak proje tabanlı eğitimi müfredata yansıtılması
- LÜ eğitim çıktılarının kurumca denetlenmesi ve ULAKBİM benzeri bir veri tabanı oluşturulması
- LÜ eğitim programlarının ArGe'ye yönelik düzenlenmesi
- Üniversiteler arasında araştırma ve LÜ eğitim alanında işbirliklerin geliştirilmesi
 - LÜ eğitim işbirliği çalıştayının düzenlenmesi
 - Farklı üniversitelerden LÜ ders alma olanaklarının geliştirilmesi
- Alanında uzman insanların ülkeye gelmesini teşvik ederek araştırma eğitimine katkı konulması
- Tecrübeli öğretim üyelerinin kariyerinde yeni olanlara mentörlük yaptığı programların geliştirilmesi

b. Ar-Ge kurumunun yasal/anayasal olarak oluşturulması

- GSYİH'dan en az %1 oranında ayrılacak bütçenin bu kuruma kaynak olması
- Devletçe ayrılan kaynakların projelere yönlendirilmesi
- Dış kaynaklı projelerin oluşturulmasına destek verebilir
- Ulusal veri tabanı oluşturulması
- Uluslar arası elektronik veri tabanlarına erişimin alınıp tüm üniversitelere açılması
- Kurulana kadar geçici üst kurul bu görevi yapabilir – en kısa zamanda göreve başlamalı

c. Üniversitelerin

- Bütçelerinden belli bir oranı araştırmaya ayırması
- Proje yapan araştırmacılara ders yükü indirimi getirmesi ve araştırmacıları teşvik etmesi
- Araştırma görevlisi pozisyonlarının oluşturulması
- Uluslar arası elektronik veri tabanlarına erişim sağlanması

d. KKTC'ye özel öncelikli alanların belirlenmesi

Öncelikli araştırma alanlarının DPÖ ve (b)'de tanımlanan kurum işbirliği ile belirlenmesi ve düzenli olarak gözden geçirilmesi - bu alanların özellikle teşvik edilmesi

e. Araştırma çıktılarının başarı göstergeleri

- ArGe çıktılarının nicelik ve nitelik tarafından değerlendirilmesi, bu alanda gelişmenin teşvik edilmesi
- Ör: Yayınların atıf sayısı, patentler, ürüne dönüşüm, toplumsal fayda
- Master/Doktora öğrencisi yetiştirme
- ArGe projelerinin tamamlanması
- Üniversite-sanayi işbirliğinde proje tamamlanması
- (b)'deki kurumun bu ölçütlerle ilgili düzenli raporlar yayınlaması

f. Devlet Ar-Ge Desteği

- Teknopark ve teknokentlerin kurulması için düzenleme yapılması

- Fikri mülkiyetle ilgili yasal mevzuat oluşturulması
- Devlet kurumlarında ArGe çalışmalarını koordine edecek uzman kadrolarının bulundurulması ve uzman kişilerle işbirliği yapılması

g. Araştırmaya yönelik üniversitelerde idari yapılanma

- Ücretli izin programları ve değişim programlarının geliştirilmesi
- Post-doc pozisyonlarının yaygınlaştırılması
- Öğretim Üyeleri Birliği'nin yasal zeminle sivil toplum örgütü olarak kurulması: ÖÜ'lerinin özlük haklarının korunması, unvan standartlarının korunması, etik konularda görüş bildirme.

3. Akademik Yükseltmeler, Akademik Etik ve İntihal

Kapsam: Yüksek öğretim kurumlarında yükseltme kriterleri, akademik etik ve intihal konularında belirlenen stratejiler ve ilkeler ele alınmıştır.

Akademik Yükseltmelerle İlgili Durum Tesbiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

- YÖDAK ve Üniversitelerarası Akademik Koordinasyon Kurulu'nun (ÜAKK) yer alacağı etkin bir Düzenleyici Mekanizma oluşturulmalıdır. YÖDAK, kuralların ve standartların belirlendiği yer; ÜAKK ise bu kuralların uygulandığı yer olarak faaliyet göstermelidir. Böyle bir etkin ve yetkin bir mekanizmanın oluşturulması için Yükseköğretim Yasası'nda düzenlemeler yapılması gerekecektir.
- Akademik atama ve yükseltmelerle ilgili olarak YÖDAK tarafından belirlenen ve her üniversitenin uygulamakla yükümlü olacağı minimum standartlar getirilmelidir.
- Yardımcı Doçent atamalarında, bir üniversitede bu pozisyona atanacak akademisyenlerin doktora derecelerini aynı üniversiteden almış olmaları durumunda, doktoralarını tamamlamalarının ardından en az 3 yıl farklı bir üniversitede akademik görev yapmış olma şartı aranmalıdır.
- Doçentlik başvuruları Üniversitelerarası Akademik Koordinasyon Kurulu'na yapılmalı, sınava katılma şartlarının yerine getirilip getirilmediği bu kurul tarafından belirlenmeli, doçentlik sınav jürileri bu kurul tarafından oluşturulmalı ve başarı belgesi yine bu kurul tarafından verilmelidir.
- Yayın şartlarında niceliğin yanında niteliği de dikkate alan standartlar getirilmeli:
 - Bugün para karşılığında makale basan birçok derginin de SSCI listesinde yer aldığı göz önünde bulundurularak, bir makalenin SSCI'da yer alan bir dergide yayınlanmasının mutlak "kalite" ölçüğü olarak algılanmasından vazgeçilmelidir.
 - Aynı araştırma sonuçları sanki farklı makaleler gibi gösterilip (örneğin sadece başlık değiştirilerek) farklı dergilerde basılabilmektedir. Yayın sayılarına bakılırken, bunların gerçekten farklı, özgün araştırma sonuçları olup olmadıkları muhakkak değerlendirilmelidir!
 - Disiplinlerarası bilimsel çalışmalar her geçen gün dünyada daha büyük önem kazanmaktadır. Bu tür çalışmalar doğaları gereği "çok yazarlı" olacağından, yayın şartlarında "tek yazarlı" baskısı olmamalıdır.
 - Ancak adı sistematik olarak çok yazarlı yayınlarda geçen (özellikle de uzmanlık alanıyla bağlantısı net olmayan) akademisyenlerin ilgili çalışmalarda katkısının bulunmuş olduğundan emin olunmalıdır. Bu durum örneğin doçentlik sınavlarında sorgulanmalıdır.
- Aşırı ders yükünün araştırma ve kaliteli yayın yapabilme önünde büyük bir engel teşkil ettiği göz önünde bulundurularak, YÖDAK'ın bir "azami ders yükü" standardı getirmesi düşünülmelidir. Böyle bir uygulama üniversitelerin hem eğitim hem araştırma alanında kaliteyi yükseltmelerine katkı koyacaktır. Ancak bu tür bir standartın tam zamanlı öğretim üyelerine getirilmesi durumunda, üniversitelerin maliyeti düşürmek amacıyla yarı zamanlı öğretim görevlilerine öncelik vermesinin de önüne geçilmelidir.
- Doktora sahibi olup yükseköğretim dışındaki sektörlerde faaliyet gösteren kişilere de doçentliğe başvurma fırsatı verilmelidir.
- Belli bir süre tam zamanlı öğretim üyesi olarak görev yapmış olmak doçentliğe başvuru kriterleri arasında olmamalıdır.

Akademik Etik ve İntihal ile Durum Tesbiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

- Yükseköğretim Yasası'na bağlı olarak bir Merkezi Disiplin Yönetmeliği hazırlanmalıdır.

- Tüm üniversitelerin disiplin yönetmelikleri bu merkezi yönetmelikle uyumlu olmalıdır.
- Yönetmelik üniversite yöneticileri, öğretim üyeleri/elemanları ve memurları kapsayacak şekilde düzenlenmelidir.
- Etik ihlaller derecelendirilmeli; uyarma, kınama, yönetim görevinden alma, kademe ilerlemesini durdurma, üniversite öğretim mesleğinden ve kamu görevinden çıkarma gibi disiplin cezalarını gerektirecek ihlaller ve izlenmesi gereken soruşturma süreçleri net bir şekilde tarif edilmelidir.
- İntihal kesinlikle üniversite öğretim mesleğinden ve kamu görevinden çıkarılmayı gerektiren disiplin ihlalleri arasında yer almalıdır. TC'de 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gereğince düzenlenmiş Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği 11. Maddesi bu şekildedir.
- Cinsel taciz, tecavüz ve mobbing gibi konularda hem cezai müeyyideler hem de şikayet ve soruşturma süreçleriyle ilgili özel düzenlemeler getirilmelidir. YÖK de 28 Mayıs 2015 tarihli toplantısında bu doğrultuda bir karar almıştır.
- YÖDAK bünyesinde Yüksek Disiplin Kurulu oluşturulmalıdır.
 - Üniversite yönetimleri ve rektörlerle ilgili soruşturmalar bu kurul tarafından yürütülmelidir.
 - Yüksek Disiplin Kurulu aynı zamanda üniversite disiplin kurullarından çıkan kararlara itiraz mercisi olarak da kullanılabilir.
- Yüksek Disiplin Kurulu öğretim üyelerinin/elemanlarının üniversiteler bünyesinde yaşadıkları baskı, şiddet ve haksızlık karşısında başvurabilecekleri bir merci olmalıdır. Buna alternatif olarak yine Yükseköğretim Kanunu çerçevesinde bağımsız bir Ombudsman Mekanizması kurulabilir.
- Her üniversitede Etik Kurul kurulmalıdır. Bu kurulların üyelerinin tespitinde liyakata bağlı kalınmalı, katı şartlar getirilmelidir. Tercihen kurul üyeleri o üniversitenin dışından seçilmelidir. Bu kurullar üniversitelerin kendi bünyelerinde iç denetim mekanizmaları olarak çalışmalıdır.
- YÖDAK kendisine ulaştırılan etik ihlal ihbarlarının Üniversitelerarası Etik Kurul tarafından araştırılmasını sağlamalıdır. Bu ihbarlar ilgili üniversitelere de iletmeli, üniversite etik kurulu tarafından da değerlendirilmesi talep edilmelidir.
- Üniversitelerarası Etik Kurul tarafından belirlenen etik ihlalleri hakkında ilgili üniversite disiplin kurullarının Merkezi Disiplin Yönetmeliği'nin gerektirdiği kararları almaması durumunda Yüksek Disiplin Kurulu devreye sokulmalıdır.
- YÖDAK ve Yüksek Disiplin Kurulu'nun üniversiteler üzerinde yaptırım gücü ilgili yasa ve yönetmeliklerle sağlanmalıdır.

4. Tanıtım ve Toplumsal Farkındalık

Kapsam: Yükseköğretim kurumlarında tanıtımın rolü ve işleyişi, toplumsal farkındalık yaratma stratejileri ve uygulanışı ele alınmıştır.

Tanıtım Durum Tesbiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

Tesbit edilen sorunlar ve konular

- TC'ye yönelik ortak tanıtım + tutundurma politikası konsorsiyum
- TC uyruklu öğrencilere yönelik yaklaşımlar.
- Destinasyon Kıbrıs ta eğitim salınımı
- Olumsuz Kıbrıs algısı (kumarhane, gece kulupleri ve pahalılık algısı)
- Eğitim / araştırma / topluma hizmet
- Öğrenci dostu uygulamalar
- Örgütsel çevre stratejileri adaptasyonu
- Üniversite yaşamına geçiş / Topluma hizmet uygulamaları dersleri / girişimcilik çözüm süreci

Geleceğe Yönelik Stratejiler

Daha çok tesadüf pazarlama mantığı ile yürütülen ve yeni yeni aktif pazarlama faaliyetlerine başlanan yüksek öğretimde tanıtım faaliyetleri için uluslararası ve küresel pazarlama uygulamalarının geliştirilmesi gerekmektedir. Yüksek öğretim hedef kitlesi olarak belirlenecek guruplara ilişkin durum tespiti yapmak amacı ile coğrafik, demografik, sosyo ekonomik, yaşam biçimi, davranış kalıpları, tüketim kalıpları ve tüketim yatkınlıkları gibi konularda tümünü ele alan analizler yapılması gerekmektedir.

- Hedef öğrenci sayısı belirlenirken akademik altyapı ihtiyaçlarına ek olarak çevresel ve sosyal altyapı (kaynaklar, sağlık hizmetleri vs.) da dikkate alınarak gerçekçi hedefler belirlenmeli. Hedef sayı yüksek tutulmak isteniyorsa altyapı potansiyelinin üstündeki rakamı uzaktan eğitim programları ile karşılayabiliriz.
- Denetim eksikliği eğitim alanındaki her aşamada karşımıza çıktığı için bu alandaki boşluğun YÖDAK'ta denetime yönelik kapasite artırımı ile giderilmesi .
- Bütün mecralarda direk ve indirek reklam yapılması geleneksel ve yeni medya alanlarında hassasiyetler geliştirilmesi

En büyük eksiklik reklamın içeriğindeki eksiklikler.

Ürün odaklı reklam politikası geliştirilmesi KKTC'deki üniversitelerden mezun olanların kullanıldığı reklamlar.

Milli Eğitim Bakanlığı seviyesinde KKTC mezunlarıyla ilgili tanıtıcı reklamlar hazırlanması.

- Öğrenci memnuniyetinin sürekli değerlendirilip olumsuz yanların ortadan kaldırılmasına yönelik girişimler yapmak. Her bir üniversite mezunu bu konuda çok önemli (en etkili tanıtım aracı)
- İndirek tanıtım.

Konferanslar, toplantılar, yayınlar, araştırma projeleri.

Toplumsal Farkındalık kapsamında Durum Tesbiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

- Üniversitelerin ve yüksek öğretimin KKTC'nin tanınması için önemli olduğuna dair toplumsal bilincin ve farkındalığın yayılmasına yönelik politikalar geliştirilmesi .
- Yeni gelen öğrencilerin topluma entegrasyonu konusunda sosyal sorumluluk projeleri geliştirilerek gönüllülük esasına bağlı olarak faaliyetler yürütülmesi.
- Öğrencilerin de dahil olduğu sosyal sorumluluk projeleri ile toplum ve öğrenci kucaklaşması sağlamak.
- Merkezi hükümetin yanında yerel yönetimlerden bu konuda destek alınabilir . Yerel yönetim ile işbirliği projeleri geliştirilerek tanıtım faaliyetlerinde bunların da kullanılması. Ör: Kültür festivalleri.

5. Dış İlişkiler ve Uluslararası Görünürlük

Kapsam : Yükseköğretim kurumlarının dış ilişkilerle güncel gelişen eğilimleri değerlendirmesi ve uluslar arası görünürlük stratejileri belirlemesi ele alınmıştır.

Dış İlişkiler ve Uluslar arası Görünürlük kapsamında Durum Tesbiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

- Üniversiteler ile ilgili yasal mevzuatların sağlam olması.
- Devlet, akademisyenlerden resmi olarak istekte bulunmuyor. Aralarında ilişki yok, ortak çıkarlar doğrultusunda istekler olmuyor.
- Devlet politikası olmadığından dolayı, yeni bir bakanlık veya kurul gerekli.
- Ülke değerleri üzerine kurulmuş etkinlikler yok.
- Üniversite öğrencileri, diğer sektörleri de etkiliyor; turizm, ulaşım, ikamet gibi sektörlerle ilişki de düşünülüp, ona göre bir plan yürütülmeli. Üniversitelerin, Kıbrıs'ın milli gelire katkısı %30 civarında ve bunu göz önünde bulundurarak, diğer sektörlerle ilişkilendirerek , bu payı korumak, artırmak gerek.
- Üniversite sıralamalarına önem vermek, bunu yükseltmek için uğraşmak . Örn: Kaliteli akademisyen, yayın, mezunlarla iletişim.

Geleceğe Yönelik Adımlar

- En kısa vadede yüksek öğretim ile ilgili politika yürütülmesi.
- Belirli standartların oluşması, her faaliyet gösterene istisnasız uygulanması.
- Uluslar arası akreditasyon için hedefler koyma.
- Ada içerisinde tüm üniversitelerin TEK bir üniversite olarak değerlendirilmesi. Tüm üniversitelerin, Avrupa Birliği'nde yer alan bir üniversite olarak görülmesi.

Bunlara ek olarak;

- Mezunlarla iletişimi sağlamak; böylece mezunların, nerde, hangi pozisyonda çalıştığını bilmek, daha sonra tanıtım ile ilgili günlerde gerekirse bu mezunların çağırılması ve mezunlardan bu şekilde yarar sağlanması.
- Uluslar arası konferanslar düzenlemek ve yurtdışından hocalar ile görünürlüğü bu şekilde artırmaya çalışmak.
- Hollanda modelini uygulamak ; özellikle doktora programı için, Hollanda'daki gibi belirli komitelerin kurulması ve bu komite gezici olarak, ülkeyi bir takım (doçent, asistan) halinde dolaşarak, doktora programlarını yürütmek. Alanında uzman akademisyenler, öğrencinin ayağına giderek, daha kaliteli eleman yetiştirebiliyorlar.
- Disiplinler/ fakülteler arası ORTAK araçlar bulunmalı, ortak çalıştay, proje, kongreler düzenlemesi. ORTAK derken tüm üniversitelerin yer alacağı projelerin olması.
- Ülkeye gelen uluslar arası konuşmacıların, üniversiteler arası-üstü bir şekilde katılmaları.
- Ülkede öğrenim gören uluslar arası öğrencilerin, görüşlerini öğrenip, onların önerileri ile hareket etmek.
- Kıbrısta bir akademisyen birliği kurmak.

6. Yükseköğretime Geçiş ve Meslek Standartları

Kapsam: Meslek standartlarının belirlenmesi, yüksek öğretime geçişte uyum ve kriterler vurgulanmıştır.

Yükseköğretime Geçiş ve Meslek Standartları Yönelik Durum Tesbiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

- Devlet, özel ve vakıf üniversitelerinin giriş kıstaslarının yeterli şekilde tespit edilmemesi.
- Yükseköğretime giriş koşullarının ortaöğretim ile ilişkili olmaması.
- Merkezi geçiş sisteminin olmayışı.
- YÖDAK'ın kurumsallaşamaması.
- Mevcut Yükseköğretim mevzuatının uygulanmaması.
- Üniversitelerin ticari rekabet kaygısı taşımaları.
- Öğrenci seçiminde sayısal ve niteliksel verilerin gerçekçi olmaması.
- Lise bitiminde olgunluk sınavının uygulanmaması.

Geleceğe Yönelik Stratejiler

- Bağımsız Ulusal Yeterlilik Kurulu/Kurumu kurulmalı ve gereken yasal çalışmaya ivedilik verilmelidir. Aynı zamanda Avrupa Birliği Yeterlilik Çerçevesi esas alınarak Ulusal Yeterlilik Çerçevesi ivedilikle ilan edilmelidir.
- Meslek standartları ve belgelendirme sistemleri, özellikle sertifikasyon sisteminin doğru uygulanabilirliği, düzenlemesi ve belgenin hangi kurum tarafından verileceğinin belirlenmesi gerekmektedir.
- Sektör ihtiyaç analizi düzenlenmeli ve ülkemizin ivedilikle istihdam politikaları güncellenmelidir. İstihdam edilecek bireylerin istihdam ve değerlendirme kriterleri belirlenmelidir. Meslek analizi ve mesleki kodlama göz önünde bulundurulmalıdır.
- Program düzenlemeleri yapılmalı, liseden üniversiteye geçişte programlar arası uyum sağlanmalıdır.
- Programlar meslek standartlarına göre belirlenmelidir.
- Yönlendirmelerle öğrencilere meslek programlarına devam hakkı tanınmalıdır.
- Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler; kariyer danışmanlığı konusunda öğrencilere yardım sağlamalıdır.
- Arz ve talepler göz önünde bulundurularak, GSMH'nin gereksiz harcanmasının önüne geçilmelidir.
- Meslek örgütleri ve üniversiteler ortak bir paydaşta buluşup işbirliği yapmalıdır.
- Tükenme noktasına gelen meslekler yaşatılmalıdır.
- YÖDAK'ın kurumsallaştırılması gerekmektedir.
- Nicel olarak belli bir aşamaya gelen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti üniversitelerinin, nitel olarakda gelişmeleri yönünde paydaşları ile kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır. Üniversitelerde nitel olarak yapılan çalışmalar YÖDAK tarafından denetlenmelidir.
- Öğrenci seçiminde yeteneğe dayalı yeterlilik sınavları yapılmalıdır.
- Alt eğitim ortamlarından bir üst eğitim ortamlarına geçilirken öğrencilerin sahip olduğu eğitimleri birbirleriyle ilişkilendirilmeli ve kredilendirilmelidir.
- Üniversitelerin eğitim kalitesi, YÖDAK veya denkliği YÖDAK tarafından onaylanan bir kurum

tarafından belli periyotlarla kontrol edilmelidir.

- Yükseköğretim için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Yükseköğretime Geçiş Komitesi (YÖGK) oluşturulmalıdır. Belirli periyotlarla komite toplanıp gerekli uygulamaları hayata geçirmelidir.
- Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yükseköğretim Bölümü güçlendirilmeli ve insan, mali, fiziki vb. hizmet kapasitesi artırılmalıdır. Çalıştay neticesinde alınan kararlar Yükseköğretim tarafından temel alınarak çalışmalara devam edilmelidir.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti dışından gelen öğrencilerin üniversiteye seçim kriterleri ile ilgili asgari kabul koşullarının (diploma denkliği vb.) belirlenmesi gerekmektedir.

7. Dijital (Sayısal) ve Engelsiz Eğitim

Kapsam: Bilişimin eğitimde özellikle yüksek öğretimde yeri ve önemi, uzaktan eğitim, eğitimde herkes için tasarım konuları tartışılmıştır.

Dijital (Sayısal) ve Engelsiz Eğitim Kapsamına Yönelik Durum Tesbiti ve Geleceğe Yönelik Stratejiler

Dijital (Sayısal) ve Engelsiz Eğitim Kapsamına Yönelik Durum Tesbiti

- Destekleyici sistemler,-öğretim üyelerinin etkili kullanımı-dijital eğitim birimi-profesyonel mesleki gelişim
- Görme ve işitme engellilerin kullanımı erişebilirliği, hazırlanacak kitaplar ve sunumların erişebilir formatta olması
- Tasarlama kriterlerinin herkes için tasarımla oluşturulması
- Uzaktan eğitimin altyapısı oluşturulmalı
- Sosyal ağlarla toplumsal bilinçlendirme yapılmalı
- Uzaktan eğitimde destek birimi, tasarım birimleri-engellilerde düşünülmeli
- Öğretmen yetiştirmede dikkat kriterler
- Çevrimiçi ortamda rehberlik
- Engelliler birimi oluşturulmalı
- Topluma hizmet uygulamaları derslerinin işleyişi oluşturulmalı
- Aile eğitimi olmalı
- Yazılımlara yatırım yapılmalı
- Dijital okuryazarlık
- Dünya engellileri için engelli politikaları oluşturulmalı
- Sertifika programları
- Engelli duyarlılığa yönelik dersler
- Engelli erişime açık websiteleri
- Engelsiz üniversite birimi
- Eğitim hakkı ve eşitliği, sosyalleşme
- Proje ve geliştirme önerileri

Geleceğe Yönelik Adımlar

1. Yasal Düzenlemeler
 - Telif hakları yasası
 - Bilişim suçları yasası
2. Yüksek Öğretim Kurumlarında Engelliler Koordinasyon Yönetmeliğinde yer alan komisyon ve birimlerin oluşturulması
 - Özürlü öğrenciler komisyonu
 - Danışma birimi
 - Öğrenci birimleri
3. Genel Düzenlemeler
 - Üniversiteler ve Atatürk Öğretmen Akademesinden Engelli Bireyler için beklenen hizmetler

- Engellilerin program ve hizmetlere erişebilirliklerine sağlanması
- Engellilere uygun öğretim yöntemlerin uygulanması
- Burs, öğrenci yardımları gibi pozitif ayrımların sağlanması
- Ders programlarına özel eğitim ve kaynaştırma uygulamalarına ilişkin derslerin konulması
- Mesleki gelişim hizmetleri
- Fiziksel ve sayısal altyapının engellilerin erişilebilirliğine uygun duruma getirilmesi, bu anlamda bütçe ile desteklenmesi
- Erişebilirlik
- Toplumda engelliğin farkındalığına yönelik çalışmaların yapılması
- Toplumsal farkındalık ve paydaş işbirliği
- Engelsiz Üniversite Kriterlerinin dikkate alınarak önizin açma kriterlerine yasal olarak eklenmesi
- Engellilere yönelik projelerin Ekonomik Paket 2016 bütçesinde desteklenmesi (Araştırma ve Geliştirme Projelerin desteklenmesi)
- Engelsiz kampüs gerçekleştirilmesine bütçe sağlanması
- Öğretmen yetiştirme kurumlarında özellikle topluma hizmet uygulamaları dersinde ve seçmeli genel kültür dersinde toplumsal farkındalık gerçekleştirilmesi, eğitimcilerin eğitiminin kazandırılması
- İnsan hakları dersi kapsayan değerler eğitiminin (özel eğitim içerikli)zorunlu ders
- Veri tabanının oluşturulması, aile danışma ve rehberlik biriminin kurulması
- Teknoloji entegrasyonu sürecinde ailelerin, öğrencilerin ve eğitimcilerin eğitiminin yapılması

Uzaktan Eğitim

- TC ve KKTC ikili anlaşmalarında yer alan örgün eğitim dışındaki programları engelleyen maddenin değiştirilmesi
- YODAK tüzüğü'nün düzenlenmesi (program açmakla ilgili uzman görüşü)
- Kalite ve standartların belirlenmesinde üniversiteler arası komisyonlar kurulmalı
- Açık ve uzaktan eğitim fakültesinin kurulması ve hizmetiçi eğitim yapılması
- Telif hakları
- Uzaktan eğitim yönetim kadrosunda disiplinlerarası, merkez ve enstitü kurulması
- Engellilere duyarlı uzaktan eğitim uygulamaları yapılması
- Açık ders kaynakların üniversiteler aracılığıyla desteklenmesi

Teknolojinin Planlanması ve İşleyişi

- Çağdaş teknoloji uygulamalarının entegrasyonu sürecinde aile ve öğrencilerin eğitimi konusunda paydaş işbirliği yapılması
- Dijital okuryazarlık ve dijital vatandaşlığın yaygınlaştırılması faaliyetleri
- Bilişim teknolojileri becerilerin her programda yaygınlaştırılması ve eğitim verilmesi
- Milli Eğitim Bakanlığının yıllık bütçesi planlanırken engelli duyarlı projelere ve teknolojik altyapının oluşturulması ve geliştirilmesine yönelik faaliyetler için bütçe planlamasına gidilmesi
- Sosyal medya ortamının eğitim amaçlı kullanılması için gerekli çalışmalarının yapılması